

מסורת הש"ס

(א) כללית פ"ח חסנה
ה' (ב) נכירות ח"א.
(ג) וישיבין פ"ג וישיבין.
(ד) וישיבין פ"ג וישיבין.
(ה) וישיבין פ"ג וישיבין.
(ו) וישיבין פ"ג וישיבין.
(ז) וישיבין פ"ג וישיבין.
(ח) וישיבין פ"ג וישיבין.
(ט) וישיבין פ"ג וישיבין.
(י) וישיבין פ"ג וישיבין.

הנהגות הב"ח

(א) חס"ד ד"ה ע"ל וכו'
דמח' מתניין דמיוסין
אלו אל' כסדיו.

מוסר רש"י

פרדה שחבטת אין
מדיבין עליה לא סוס
ולא חמור. מספקא ליה
לי חוששין לזרע האב אי
לא הלך אפילו היה בת
חמורה נקבה אין מרביעין
עליה חמור שחבט חוששין
לזרע האב ונמא מרביע
כללית. ורען פלגי עליה
ואחרי אין חוששין לזרע
האב ואם בת טיבא היא
מדיבין עליה סוס ואם בת
חמורה היא מדיבין עליה
חמור (ובחבורה ק"א).

אותו ואת בנו פרק חמישי חולין

ע"ט.

עין משפט
ג' נר מצוה

ג' א ב ג ד ה ו ז ח ט י
מח' כללית ח"א וישיבין
שם כ"ח פתח לחין רפס
טו"ש י"ד פ"ג ד"ה חס"ד

רבינו גרשום

משמע כלומר אב ובנו
לא אב ובנה: הילכך
נוהג בין בוכרים כו'
כלומר בין באב ובנו בין
באב ובנה: אמר שמואל
הלכה כחנניה. כלומר
כשם שהלכה כחנניה לעיל
כן הלה וזו הלכה
כחנניה כלומר דחיש
לזרע האב: ואמר שמואל
לעשיה כלומר דשמואל
הני לחנניה בלשון חכמים
ומרתני בלשון חכמים
ש"ה הלכה כחנניה: דתנא
היה אומר הנולדים מן
הסוס כו' כלומר הנולדים
מן הסוס אינם שאביהם
חמור כלומר דאין חוששין
לזרע האב. והנולד מן
עם הנולד מן הסוס
אסורין למישרא פ"ד ע"ס
האב כלומר (ז) ורור
כלומר דאין חוששין לאב
אלא אי אמת ספקין
מספקא ליה כו' כלומר
(ז) אי בר חמור הוא
חוששין לזרע האב ואסור:
לא מין סוס ולא מין
חמור אלא מינה כלומר
פרד מדיבין עליה: ע"כ
קליה בר חמור כלובי: ע"כ
חמורא: כי מעיילת לי
בדליתא בריספין כלומר
דכילאם בחרישה אסור
אע"כ דחייב לא חמור
כשור בחבורה ילפין שור
שור משבת מה להלן כל
בהמה בכלל רחבים וכל
בהמת אף כן כל בהמת
כלאים בכלל חרישה.

(א) נראה דחמור כן וי"ל
משמע פסטיח ליה ליתר
י"ל. (ב) נראה דליה ליתר
אי חוששין לזרע האב וכו'
חמור הוא ואסור.

ואורא שמואל לעמיה. דלית ליה חוששין בנהמות לזרע האב:
הנולדים מן הסוס. נקבה: ש"פ שאביהן חמור מוסרין. פרד וכו' כן
סוס נקבה עם פרדה נקבה בת סוס נקבה ולא אמרין אחי לז' סוס
ומשתמש בלז' חמור שלז' סוס וחמור יש בניהם להא לא חיישין

ולחנניה כתיב אותו דמשמע וכו' וכתוב בנו
מי שבנו כרוך אחריו דמשמע נקבה הלבך
נוהג בין בוכרים בין בנקבות אמר רב הונא
בר חייה אמר שמואל הלכתא כחנניה ואורא
שמואל למעמיה (ז) דתנן ר' יהודה אומר
"הנולדים מן הסוס אע"פ שאביהן חמור
מותרין זה בזה אבל הנולד מן החמור עם
הנולד מן הסוס אסורין ואמר רב יהודה
אמר שמואל זו דברי ר' יהודה דאמר י"אין
חוששין לזרע האב אבל חכמים אומרים
כל מיני פרדות אחת הן י"מאן חכמים חנניה
הוא דאמר חוששין לזרע האב והוא בר
סוסיא וחמורא והוא בר חמורא וסוסיא כולוהו
חדא מינא נינהו איבעיא להו (ז) מי פשיטו
ליה לר' יהודה דאין חוששין לזרע האב או
דלמא ספקין מספקא ליה למאי נפקא מינה
למישרא פ"ד ע"ס האם אי אמת מיישמש
פשיטא ליה פ"ד ע"ס האם שרי (ז) (אלא אי)
אמת ספקין מספקא ליה פ"ד ע"ס האם
אסור מאי ת"ש ר' יהודה אומר כל הנולדים
מן הסוס אע"פ שאביהן חמור מותרין זה
בזה היכי דמי אילימא דאבוה דהאי חמור
ואבוה דהאי חמור צריכא למימר אלא לאו
דאבוה דהאי סוס ואבוה דהאי חמור וקתני
מותרין זה עם זה אלמא מיישמש פשיטא
ליה לא לעולם דאבוה דהאי חמור ואבוה
דהאי חמור ודקאמרת צריכא למימר מהו
דתימא אחי צד דסוס משתמש בצד חמור
וצד חמור משתמש בצד סוס קמ"ל ת"ש
י"ר יהודה אומר פרדה שתבעה אין מרביעין
עליה לא סוס ולא חמור אלא מינה ואי אמת
מפשיטא פשיטא ליה לרבע עליה מינא דאמה
דלא ידעינן מינא דאמה מאי ניהו והא אלא
מינה קתני הכי קאמר אין מרביעין עליה
לא מין סוס ולא מין חמור לפי שאין יודעין
במינה וליבדוק בסימנין דאמר אביי ב"עבי
קליה בר חמורא צניף קליה בר סוסיא ואמר
רב פפא ירברבן אודניה וזמורא גנובתיה
בר חמורא וזמורא אודניה ורבה גנובתיה
בר סוסיא הכא במאי עסקינן באלמא
וגירמת מאי הוי עליה ת"ש דאמר רב
הונא בריה דרב יהושע הכל מודין בפרי
עם האם שאסור ישמע מינה ספקין
מספקא ליה ש"מ אמר ליה ר' אבא
לשמעיה האי מעיילת לי כודנייתא בריספין
ועייל לי אלמא קסבר אין חוששין לזרע האב
וסימנין

ולחנניה כתיב אותו וכתוב בנו. וא"ת ולשמואל מלכותו
ולכתוב בן וי"ל דלא מדכתיב את בנו ולא כתיב
קדריש אלא בן נמי משמע דכרוך אחריו: מהו דתיבא אתי צד
סוס ומשתמש בו קמ"ל. לא דמי לחיזי עבד ומלוי בן חורין (מגינה)
דף ב: דאסור בנתיב שפחה וחליה בת

חורין משום דלמי לא ענדות ומשמע
בלז' חירות דהא כללית אמר רחמנא
דוקא מרי מיני וכל פרדות הנאין
מסוס וחמור מין אחד הוא:

ע"ל ד' הג' דרביין דהרד"י. משמע
דרכי אבא סבר כרבי יהודה
וכן א"כ דלמך ע"כ קליה בר חמורא
וכן רב פפא דלמך רבין אודניה
ונוטל גנובתיה בר חמורא כולוהו
סנידא להו כרבי יהודה וצפרק צ'
דייני גזרות (מכות דף ק"א): אמרין
הלכה כרבי יהודה בפרדות וזרז או
שה דלמור ואת בנו מתרמינן מורמא
או (ז) שיתא (ויקרא כג) משמע דאין
נוהג בזכרים וישיבין דלא כחנניה ומיהו
שמואל פסק כחנניה ועוד דסתם
מתמינן (ז) דסוף פרק אלו מומין
(בגזרות מה): אלו כשרים בלדס ופסולים
בנהמה אותו ואת בנו מוקי לה התם
כחנניה ועוד דחנניה כרבי יונתן
וצפרק השולח (ב"מ דף נ"ה): אמר
דא"כ סבר לה כרבי יונתן וק"ל כרנא לגבי
סבר לה כרבי יונתן וק"ל כרנא לגבי
דא"כ ומיהו אפילו קיימא לן כרבי
יהודה בפרדות דפסוקין כס"פ בתרא
דמכות (דף ק"א): אין להמיר אותו
ואת בנו בזכרים דהא מסקינן הכא
דרכי יהודה ספקין מספקא ליה וא"ת
דמסקין בשעממין כממין דבין לרבי
אליעזר ובין לרבנן ספקין מספקא להו
אי חוששין לזרע האב אי לאו ואמאי
מספקא להו והא אמרין לקמן צפרק
הזרע (דף ק"ג). גבי מתנות לר'
אליעזר מצני ליה אם שור אם שה
לחלק ורבנן נפקא להו לחלק מאת
זנכיה וזנכה ולר' אליעזר מאת זנכיה
וזנכה אחת לכדנכא דהיין עם הטבח
וא"כ מדבעי להו קרא לחלק מכלל
דאין חוששין לזרע האב דמשמע לעיל
וי"ל דודאי אי חוששין לזרע האב לא
צריך קרא לחלק אבל משום דמספקא
להו שמה אין חוששין קצעי קרא
לחלק משום דילמא אין חוששין ואמאי
קרא לחלק ואי חוששין לרבנן אחא
קרא דמאח זנכיה הוצא לכדנכא דהיין
עם הטבח ולר' אליעזר אחא אס שה
לחייב צ"ב צמנות כדדריש רבנן ומשום
דמספקא ליה לרבי אליעזר אי אחא
לחלק או לחייב צמנות פטר ר'
אליעזר דהמזילא מחצרו עליו הראיה
וא"ת הא דקאמר רבי יוחנן התם
דדריש רבנן אס שה לרבות את הכי
דחייב צמנות היכי דמי אי צנכי

הבא על החישה כדמסקין בשעממין דבהכי פלגי והתם נמי גרים ההוא שמעתא אמרין הכי א"כ סברי דחוששין לזרע האב ואמאי קרא
לרבי דחייב בכל המתנות דאי אין חוששין א"כ לא צריך קרא לחלק וגרמא לפרש דלרבי יוחנן כי דהתם לא מיוקס
אלא בחישה הבא על הצנייה ובין חוששין לזרע האב ובין אין חוששין אינטיק קרא לחייב בכל המתנות וא"ת דמשמע התם דלא פטר
ר' אליעזר אלא ממתנות וכסוי אבל אהא דאמר רבנן חלבו אסור כחלב בהמה לא פליג מדלא קאמר נמי מותר ואמאי והא אפילו חוששין
לזרע האב הא אית ליה לר"א דשה ולא מקצת שה וא"כ מייס הבא על הצנייה לישמרי חלבו וזי ימימא דקסבר ר' יוחנן דלרבי אליעזר נמי
אמרין שה ואפילו מקצת שה א"כ אמאי פטר הבא בנאותו ואת בנו וי"ל דסבר ר' יוחנן דפלגי הבא בנאותו ואת בנו למלקות וצנכי הבא על
החישה דלרבנן אפילו למלקות אמרין שה ואפילו מקצת שה ור"א פטר ממלקות דמספקא ליה אי אמרין שה ואפילו מקצת שה אבל
מותר דלרבי אסורא אי נמי לעולם סנידא ליה דשה ואפילו מקצת שה לא אמרין ושאני חלב דרבי קרא כדדרישין גרים פתח דמירא דיומא
(דף ע"ד). כל חלב לרבות כיו וחצי שיעור ומיהו קשה בחישה הבא על הצנייה אמאי פטר ר' אליעזר מכסוי והא דלמא אין חוששין לזרע האב
והיו כולו צני וי"ל דרבי אליעזר פטר לא קאי אלא אמתנות וכן משמע לשון המשנה צמנות בזכרים (פ"ג מ"ו) דתנן ר' אליעזר
פטר שהמזילא מחצירו עליו הראיה וכן כתב רבינו מס כפרדות כרבי יהודה ואותו ואת בנו נוהג בזכרים לאסורא ולא למלקות:
אילמא

